

**Kultuurikalender
2014**

Lk 2.

**Avatud
tunnid
Nissi koolis**

Lk 4.



**Riisipere
lasteia juubel**

Lk 5.

**Huvitegevus
koolides**

Lk 6.



Teataja

Nissi valla ajaleht

1
2014



Rongibussi liinide avamise otstarbekus on kahtluse all

Teataja 2013. aasta numbrites 5 ja 6 kutsusime üles arvamust avaldama, kuidas korraldada bussitransporti rongi peale Riisipere raudteejaama ja vastupidi, rongilt tagasi koju.

Täpsemalt, tahtsime teada inimeste isiklike eelistusi, millised rongi hommikused väljumised Riisipere jaamast ja õhtused saabumised oleksid tööl või koolis käimiseks kõige vajalikumad.

Teataja nr 5-2013 ja 6-2013

Valla arengukava näeb järgmisel aastal ette bussiliinide avamise Riisipere raudteejaama rongi peale ja rongi pealt tagasi.

Plaanis on bussiliiklus korraldada nii, et hommikul viib buss reisijad kahel korral rongi peale ning õhtul ootab buss kahel korral reisijaid rongi pealt. Esialgselt planeeritud marsruut Riisipere rongijaama on hommikul Ellamaa-Turba-Lehetu-Nurme-Riisipere ning õhtul sama teed tagasi. Teine marsruut võiks teenindada Jaanika, Aude ja Munalaskme elanikke.

Liinide avamiseks on vallavalitsusel vaja prognoosida sõitjate arvu. Sellest sõltub, kui suur buss tuleks liinile saata, et kõik soovijad ära mahuksid.

Sama oluline on määrata ära, milliste rongi väljumiste ja saabumistega oleks kõige otstarbekam bussigraafik siduda, et bussiliinid tooksid kasu kõige suuremale osale reisijatest. Ka marsruuti on võib-olla vaja muuta vastavalt reisijate soovidele.

Vallavalitsus kutsub elanikke üles avaldama oma isiklike eelistusi, millised rongi saabumised ja väljumised oleksid tööl või koolis käimiseks või ka muul otstarbel kõige vajalikumad.

Arvamusi ja seisukohti ootame e-posti aadressil nissi@nissi.ee või Nissi Vallavalitsuse aadressil Nissi tee 53c, Riisipere, 76202 Harjumaa

Vastukaja sellele üleskutsele oli leige. Arvamuseavaldusi tuli kokku kuusteist, neist kaheteistkümnes olid nimetatud ka variandid isiklikest eelistustest, missugused väljumised-saabumised oleksid sobivaimad. Ülejäänud olid üldist laadi arvamused, millistel marsuutidel bussid võiksid sõita, ilma kellaajaliste eelistusteta.

Ootamatu oli, et huvi näitasid üles peamiselt Turba (6) ja Ellamaa (4) inimesed, lisaks üks inimene Virukülast ja üks Nissist. Bussiliinide

avamise planeerimisel pidasime eelkõige silmas maanteest kaugemale jäävate külade vajadusi, kuhu ühistransport ei ulatu või ulatub harva, ning eeldasime suuremat huvi just sealtpoolt.

Vallavolikogu 23. jaanuari istungil jõudis volikogu seisukohale, et laekunud info põhjal bussiliinide avamine ei ole mõistlik, rongibussi liinidele tehtavat kulu (35-40000

eurot aastas) ei saa pidada otstarbekaks kulutuseks. Huvi ja vajadus on väike, sejuures piirkondades, milliste tarbeks rongibussiliinide avamine eelkõige mõeldud oli, on huvi olematu.

Rongibussiliinide avamine otsustati edasi lükata ja sügisel selle teema juurde tagasi pöörduda.



Kultuurikalender

VEEBRUAR

- Kirivöö kursused Riisipere kultuurimajas
- Klaasitöötoad Riisipere kultuurimajas
- 21.02 - Eesti Vabariigi Iseseisvuspäeva pidulik aktus Riisipere lasteaias
- 21.02 - Eesti Vabariigi aastapäeva aktus ja parimate õpilaste direktori vastuvõtt Turba Gümnaasiumis
- 21.02 - Eesti Vabariigi Iseseisvuspäeva pidulik aktus Nissi Põhikoolis
- 21.02 - 19.30 Teatriõhtu Turba Kultuurimajas. Jõelähtme Teatritrupp esitab A.Liivese menukomöödia Kaabu
- 23.02 - 15.00 Eesti Vabariigi 96. aastapäeva tähistamine Turba kultuurimajas. Külal on Riigikogu liige Kaja Kallas
- 24.02 - 07.30 Eesti sünnipäev lipuheiskamine Lehetu külas
- 24.02 - 11.00 Eesti Vabariigi 96. aastapäeva tähistamine Riisipere kultuurimajas. Külal on Riigikogu liige Liisa-Ly Pakosta

MÄRTS

- Tantsuõhtu Riisipere kultuurimajas
- 04.03 - Vastlapäeva tähistamine Riisipere lasteaias
- 04.03 - Vastlapäeva tähistamine Nissi Põhikoolis
- 04.03 - Vastlapäev Lehetus kuklid koos mustikasupiga
- 06.03 - Moeshow Nissi Põhikoolis
- 08.03 - 15.00 Teater kogu perele Turba Kultuurimajas. Marionett Teatri etendus Antoine de Saint-Exupéry „Väike prints“
- 15.03-23.03 - Kevadvaheaeg Lehetu Külakeskuses
- 21.03 - 17.00 Kevadpidu Riisipere lasteaias
- 22.03 - Kiisa Rahvamaja näiteringi etanud Riisipere kultuurimajas Rahauputus
- 23.03 - Naisrahvatantsurühmad Roosi ja Tantsupisik Laulu- ja Tantsupeo eelvoorus
- 29.03 - 15.00 Pereüritus Turba Kultuurimajas. Turba Kultuurimaja laste näitetrupi esietendus „Kullaketrajad“

APRILL

- Rahvusvahelise tantsupäeva tähistamine Riisipere kultuurimajas
- Raudmeherännak
- 5.04 - Riisipere lasteaia sünnipäev
- 06.04 - Ülevallaline laste lauluvõistlus „Riisipere Laululaps 2014“ Riisipere Kultuurimajas (registreerimine kuni 21.03)
- 08.04 - Turba Kultuurimaja naiskoor Nelli osaleb Laulu- ja Tantsupeo II ettelaulmisel Kosel
- 12.04 - 19.00 Kontsert Turba Kultuurimajas. Esineb ansambel Lindpriid – „Meie lood ja laulud läbi aegade“
- 17.04 - 18.00 Suure neljapäeva armulauaga jumalateenistus kogudusemajas
- 18.04 - 12.00 Suure Reede armulauaga jumalateenistus kogudusemajas
- 18.04 - Munade värvimine Lehetu Külakeskuses
- 20.04 - 12.00 I Ülestõusmispüha armulauaga jumalateenistus Nissi kirikus
- 20.04 - Kontsert Riisipere kultuurimajas (T. Sal-Saller)
- 23.04 - Jüriööjooks Nissi Põhikoolis
- 25-26.04 - Maakondlik laste lauluvõistlus „Harjumaa Laululaps 2014“ Kehra Kultuurikeskuses
- 26.04 - Jüripäeva laat Riisipere kultuurimajas
- 30.04 - Talgupäev Lehetu külakeskuses koos nõiapeoga



MAI

- Nissi valla pesamunade vastuvõtt Riisipere Kultuurimajas
- Nissi valla sünnipäevapidu
- Nissi Trollide kevadkontsert
- Riisipere Kammerkoori kevadkontsert
- „Teeme Ära“ talgud Lehetu külas
- 03.05 - 19.00 Teatriõhtu Turba Kultuurimajas. Oma külateatri esietendus Jaan Tangusoo „Kuus klassi haridust“ lavastaja Anne Kuusk
- 10.05 - Heategevuslik külalaat Turba Kultuurimajas
- 10.05 - Emadepäeva kontsert Lehetu külakeskuses koos raudmehe autasustamisega
- 17.05 - SEB Maijooks Tallinnas
- 21.05 - V Nissi valla rahvajooks
- 22.05 - Turba Gümnaasiumi kevadkontsert
- 25.05 - Euroopa Parlamendi valimiskomisjonid Turba ja Riisipere Kultuurimajades (eelvalimised 19.-21.05)
- 25.05 - Nissi kooli perepäev
- 27.05 - Lõpukella aktus Nissi Põhikoolis
- 30.05 - 17.00 Koolisaatmise pidu Riisipere lasteaias
- 30.05 - Turba Gümnaasiumi spordihoone 10 sünnipäev
- 31.05 - Harjumaa Memme-Taadi Lustipidu Kehras
- 31.05 - Näitemängu esietendus Turba kultuurimajas

JUUNI

- Turba Gümnaasiumi 9. klassi lõpuaktus
- Turba Gümnaasiumi 12. klassi lõpuaktus
- Nissi Põhikooli 9. klassi lõpuaktus
- Nissi valla tantsijad ja lauljad esinevad Rocca Al Mare Vabaõhumuuseumis
- 01.06 - Turba Kultuurimaja laste rahvatantsurühm Päikesejänkud ja naisrahvatantsurühm Tantsupisik osalevad Tallinnas Kalevi Velotrekil Võimlemispeol (proovid 30.-31.05)
- 08.06 - 12.00 Nelipüha armulauaga jumalateenistus Nissi kirikus
- 15.06 - 12.00 Kolmainupüha armulauaga jumalateenistus Nissi kirikus
- 23.06 - Harjumaa Maakaitsepäev Nissi vallas
- 23.06 - Jaanipäev Riisiperes
- 23.06 - Jaaniõhtu Turbas

2014

JUUBELID 2014
5.aprill - Riisipere lasteaed 35
Turba Tantsupisik – 5
MTÜ Mängumuru – 5
MTÜ Riisipere Kultuuriselts - 5
Riisipere kultuurimaja võimlemisring Puruvanakesed – 15
Riisipere kultuurimaja laste rahvatantsuring – 5



JUULI
- Nissi Suvemuusika
4-6.07 - XXVI laulu- ja XIX tantsupidu “Aja puudutus. Puudutuse aeg” (Eelproovid alates 30.06) Nissi vallast osalevad: 1) orkester Nissi Trollid - 18 orkestri liiget, dirigent Tõnu Sal-Saller; 2) Turba naiskoor Nelli – 16 lauljat, dirigent Tõnu Kangron ja abidirigent Iveta Jürisson 3) Riisipere Kammerkoor - 19 lauljat, dirigent Cätly Hein 4) Riisipere kultuurimaja naisrahvatantsurühm Roosi - 10 tantsijat, juhendaja Piret Kunts 5) Riisipere kultuurimaja naisrahvatantsurühm Roosi II – 12 tantsijat, juhendaja Sirje Nokkur 5) Turba kultuurimaja naisrahvatantsurühm Tantsupisik – 12 tantsijat, juhendaja Piret Kunts 6) Turba Gümnaasiumi mudilaskoor – 14 lauljat, dirigent Mirjam Radik
12. – 13.07 Riisipere kultuurimaja tantsumemmed Hiiumaal
17.07 - Nissi valla Pensionäride Ühendus korraldab: ekskursioon Pärnumaale
18.-28.07 - Kultuurimajade rahvatantsurühmad Roosi ja Tantsupisik osalevad Austrias Europeade festivalil
27.07 - Surnuaiapäha Nissi kalmistul
-11.00 armulaud Nissi kirikus
-12.00 jumalateenistus kalmistul
AUGUST
- Nissi Suvemuusika
- Riisipere Kultuurimaja korraldab: ekskursioon Setomaale
2.-3.08 - Turba Kultuurimaja täiskasvanute näitetrupp Vabariiklikul Harrastusteatri festivalil Vändras
10.08 - Nissi Naisselts korraldab – Kirbuturg Turbas

Nissi Vallavalitsuse istungitel otsustatust

16. detsember

Kinnitati AS Nissi Soojus 01.07.2012–30.06.2013 majandusaasta aruanne, aktsiaseltsi kahe järgmise majandusaasta audiitorkontrolli tegijaks nimetati OÜ Ann Närep Audiitorühingu vannutatud audiitor Ann Närep.

Esitati vallavolikogule valla 2014. aasta eelarve eelnõu.

Kinnitati lasteaedade majandamiskulude, personali töötasu ja sotsiaalmaksu ning õppevahendite kulu arvestuslik maksumus 2014. aastaks: Riisipere Lasteaed 2523 eurot ning Turba Lasteaed 2319 eurot.

Kinnitati muudatused Nissi Põhikooli hoolekogu koosseisus.

Anti ehitusluba Munalaskme külas Metsavahi tee 7 elektrivarustuse ehitamiseks ja kirjalik nõusolek Riisiperes Nissi tee 32 väikeehitise püstitamiseks.

Hajaasustuse programmist eraldati 1360 eurot Virgo Virrojale puurkaevu rajamiseks ja 2224,10 eurot Tarmo Paltsile samuti puurkaevu rajamiseks.

Keelduti ühe isiku elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmisest.

Määrati hooldaja ühele raske puudega isikule ning hooldajale hooldajatoetus.

Otsustati maksta lapsehoiutoetust ühele taotlejale 89,25 eurot, koolitoetust õpilaskodu üüri tasumiseks ühele taotlejale 40 eurot, ravimitoetust ühele taotlejale 19,83 eurot, erakorralist toetust ühele taotlejale 130,00 eurot; ühele taotlejale sotsiaaltoetuse maksmisest keelduti.

Suunati üks põetusteenust vajav isik teenusele Munalaskme Hooldekodus ja määrati talle hooldekodutoetus.

Otsustati korraldada riigihange Nissi valla koolidele 83 arvutikomplekti kasutusrendile võtmiseks.

Kooskõlastati ühele taotlejale ettevõtluse toetuse andmine.

Eraldati reservfondist 396 eurot maatoimingute spetsialistile kuvarite ostmiseks.

Vabastati kaks Odulemma küla ja kaks Turba aleviku jäätmevaldajat liitumisest korraldatud jäätmeveoga kolmeks aastaks.

Muudeti Riisipere Lasteaia lah-tiolekuaega: alates 01.01.2014 on lasteaed avatud 6.45–18.45.

6. jaanuar

Otsustati anda kirjalik nõusolek puurkaevu rajamiseks Siimika külas Augu kinnistule.

Väljastati kasutusluba aiamajale Siimika külas, rekonstrueeritud elamule Riisipere alevikus ja tiigile Lehetu külas.

Anti ehitusluba Madila külas Maasi tee elektrivarustuse ehitamiseks.

Otsustati pikendada Turbas Metsa 4-35 korteri üürilepingut.

Nõustuti High Tech Recycling OÜ keskkonnakompleksloa muutmisega.

Otsustati jagada Madila külas asuvad Vana-Teppi ja Laatsi katastriüksused kaheks katastriüksuseks – moodustatakse maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksused Vana-Tepi, Tepialema, Laatsi ja Laatsialema.

Otsustati teha volikogule ettepanek Vanakutseri (Jaanika küla) detailplaneeringu kehtestamiseks.

Tehti muudatusi valla 2014. aasta eelarve eelnõus.

20. jaanuar

Määrati projekteerimistingimused Odulemma külas Rütüli kinnistul kraavi projekti koostamiseks.

Väljastati ehitusluba Turbas Lehetu tee 10 asuva hoone lammutamiseks.

vallale kuuluv 1-toaline korter anti üürile kuni 31.05.2014.

Otsustati maksta lasteaia-toetust 7 taotlejale kogusummas 1146 eurot, koolitoetust õpilaskodu üüri tasumiseks 4 taotlejale kogusummas 1032 eurot, lapsehoiutoetust ühele taotlejale 100,88 eurot, koolilõuna-toetust ühele taotlejale 38,71

eurot, ravimitoetust ühele taotlejale 17,63 eurot, sotsiaaltoetust ühele taotlejale 74,88 eurot ja erakorralist toetust kahele taotlejale kogusummas 120 eurot.

Võimaldati ühele sügava puudega isikule isikliku abistaja teenust ning ühele perele tugiisiku teenust.

Suunati 9 koduteenuse taotlejat alates 01.02.2014 koduteenusele.

Seati hooldus ühele sügava puudega ja ühele raske puudega isikule ning määrati hooldajatele hooldajatoetus.

Vabastati üks Nurme küla jäätmevaldaja liitumisest korraldatud jäätmeveoga kolmeks aastaks, üks Turba aleviku jäätmevaldaja üheks aastaks ning üks Odulemma küla jäätmevaldaja vabastati liitumisest talveperioodiks.

Seati sundvaldus Lehetu külas Sireli kinnisomandile AS Nissi Soojus kasuks.

3. veebruar

Otsustati maksta erakorralist toetust ühele taotlejale 270 eurot.

Kooskõlastati puurkaevu asukoht Mustu külas Valsi kinnistul.

Väljastati kasutusluba Nissi katlamajale.

Väljastati ehitusluba Riisiperes Metsa tn 11 korteri rekonstrueerimiseks.

Tunnistati väikehanke „Puu-de raie ja hoolduslõikus Nissi kalmistul“ võitjaks Arborest OÜ, töö teostatakse hinnaga 4672,80 eurot.

Nõustuti Turba alevikus kergliiklustee rajamiseks vajaliku maatüki riigi omandisse jätmisega.

Anti võimalus Mustu külas Vanakupja maaüksuse ostueesõigusega erastamiseks.

Otsustati jagada Aude külas Agasilla katastriüksus kaheks katastriüksuseks.

Kinnitati Turba Kultuurimaja nõukogu koosseis.

Kinnitati Riisipere Kultuuri-maja nõukogu koosseis.

Nimetati Nissi Vallavolikogu esindaja Nissi valla alaealiste komisjoni.

23. jaanuar

Nissi valla 2014. aasta eelarve oli esimesel lugemisel.

Jaak Vackermann valiti eelarve- ja arengukomisjoni liikmeks.

Kehtestati Vanakutseri detailplaneering.

Koormati Nissi vallale kuuluv Maasi tee kinnistu isikliku kasutusse Elektri-levi OÜ kasuks.

Ajaleht "Teataja"

Väljaandja: Nissi Vallavalitsus
Toimetus: Nissi Vallavalitsus
Reklaam ja kaastöö: ajaleht@nissi.ee

Avatud tunnid Nissi koolis

Koostöö on mitme subjekti tegevus ühise eesmärgi saavutamiseks (Wikipedia). Nissi kooli ja lapsevanemate vahelise koostööga võib rahul olla, kuid nagu vanarahvas ütleb, küll küllale liiga ei tee. Nii otsime meiega üha uusi ja uusi võimalusi koostöö suurendamiseks. Meelsasti osalevad emad-isad kooliüritustel ja üha rohkem on näha lapsevanemaid ka lava-laudadel. Sellise osalemisega toetab iga lapsevanem oma last ja väärtustab koolis toimuvat. Lisaks üritustele on võimalik lapsevanematel panustada oma aega ja andeid tundide läbiviimisse avatud tundide raames. Ka selle aasta 21. ja 22. jaanuaril tegid kooliga koostööd mitmed lapsevanemad ja kaks neist soovivad oma mõtteid ka lugejatega jagada.

Naudin väga lastega suhtlemist, seetõttu võtan alati rõõmuga osa, kui minu laste kool kuulutab välja avatud tundide päeva. Nii ka sellel aastal. Seekord sai minust üheks tunniks 1. klassi loodusõpetuse õpetaja. Kui mu poeg mõne nädala eest kõhuviiruse käes vaevles ja uuris, miks inimesed haigeks jäävad, oligi huvitav tunniteema leitud. Lapsed on väga terased ja tähelepanelikud kuulajad, seetõttu tegin korraliku eeltööd. Otsisin materjale ning koostasid slaidishow, mis sisaldas võimalikult lihtsalt sõnastatud põnevaid fakte ning elektronmikroskoobiga pildistatud värvilisi bakterite ja viiruste fotosid. Tun-nis vaatlesimegi põnevaid fotosid ning õppisime mõistma, kes või mis on bakterid ja viirused. Arutlesime, millised nad välja näevad,

kus nad elavad, mida nad söövad ja kuidas me siis nende tõttu ikkagi haigeks jääme. Selgeks sai, et meid ümbritseb tohtu hulk pisikesi mikroobe, nii häid kui halbu, ja et halbade bakterite ja viiruste eest saab ennast lihtsate võtetega ka kaitsta. Tunni lõpetas õiget kätepesemist õpetav video ja klassitais lapsi lippaski söögivahetundi uusi oskusi kohe järele proovima. Loodan, et jagatu andis lastele juurde põnevaid teadmisi ja vajalikke oskusi ning murdis pisut koolirutiini. Kuid rikkamaks sain minagi, sest nii tore on avastada, kuidas oskavad nii väikesed õpilased end avada ja millise rõõmuga nad oma mõtteid jagavad. Ja muidugi süendas see kogemus minus austust õpetajate vastu, kes seda vastutusrikast ametit igapäevaselt peavad.

Reelika Väli

Olen käinud lastele tunde andmas kaks aastat. Eelmisel aastal andsin tunni viiendale klassile ja teemaks oli ajalugu. Polekski vist tulnud tundi andma, kui vanem poeg poleks peale käinud. Laps jäi võitjaks. Siis algas tunniks ettevalmistumine. Võtsin teema, mis on kõige südamelähedasem. Läksin siis kooli. Alguses painas suur eelarvamus kogu tunni ja teema kohta, ka hirm, kuidas lapsed nende jaoks võõra teema ja „õpetaja“ vastu võtavad. Materjali sai kokku palju, liiga palju, nii et ühest tunnist jäi väheks. Üle ootuste sujus kõik hästi: lapsed olid lapsed ning teema paelus neid. Tore oli! Sellel aastal olid mõlemad poisid minul kannul küsimustega, millisel päeval ja mis kell. Jah, seekord ma mõtlemisega ei võtnud, vaid ütlesin kohe jah-sõna mõlemale poisile. Algas teema valimine ja tunniks ettevalmistumine. Võrreldes eelmise aastaga, ei võtnud materjali kokkupanek enam eriliselt palju aega. Positiivne oli, et kuues klass mäletas eelmise aasta teemat ning sisu hästi. Sellel aastal valisin teemaks looduse ja füüsika.

Teisele klassile õpetasin, kuidas toimida, kui laps eksib metsa ära. Tagasiside lastelt oli hirmutav - taheti minna metsa eksima. Eks koolipingis on iga seiklus tore, aga kui tõesti juhtub, et laps eksib ära (loodame, et mitte kunagi), siis midagi jäi meelde ning laps toimib vastavalt sellele. Suuremale, kuuendale klassile õpetasin alguses sama teemat. Küll lühemalt, aga konkreetselt. Sellelt läksime sujuvalt üle atmosfäärifüüsikale. See teema tekitas nii meeletoivaid emotsioone, et plaanitud astrofüüsika tutvustus jäi ära. Eks järgmiseks korraks on teema olemas. Kui kogu asja kõrvalt vaadata, siis lapsed on eelil ja ootusärevuses, lastevanemate tundide ootuses. Avatud tunnid on vajalikud kogu kooliperele, sest viivad nii lapsi kui õpetajaid välja igapäeva rutiinist. Samas soovitan igale lapsevanemale kasvõi üks kord käia ja anda lastele üks tore nelikümne viis minutit oma väärtuslikku aega. See aeg toodab kuhjaga tagasi väärtuslikke emotsioone ja tundeid nii lastele kui ka iseendale.

Argo Kroon



Reelika Väli õpilastele koolitundi andmas

Hariduslike erivajadustega õpilased Turba koolis

Kaasaegse hariduspoliitika üheks suunaks on, et kõik õpilased peavad võimaluse korral saama õppida kodulähedases koolis. Tänapäeval räägitakse väga palju kaasavast haridusest, mille põhimõtteks on, et iga-õppijale suudetaks pakkuda just tema vajadustele ja võimetele kohandatud haridust. Koolielus on igapäevaseks saanud hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste temaatika. HEV õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervise seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökasas.

Turba Gümnaasiumis on õpiraskus-

tega õpilastele suunatud tugisüsteemid toimunud järjepidevalt alates 1993. aastast, esialgu küll ainult logopeedilise õpiabi näol. Aasta-aastalt on tugiteenuste hulk kasvanud ning tänaseks on koolil oma psühholoog, õpiabirühmad eripedagoogilise ja logopeedilise abi osutamiseks, avatud on kaks väikeklassi, klass lihtsustatud õppekaval õppivatele õpilastele ning ühele õpilasele keskendatud õpet rakendatakse kahele õpilasele. Igapäevaselt töötavad pikapäevärühmad.

Lisaks abivajavatele õpilastele kuuluvad HEV õpilaste hulka ka andekad. Palju on juttu olnud sellest, et tihti jääb õpetajal koolitunnis liiga vähe aega, et nende andekust edasi arendada. Nii on ka Turbas varasemalt rohkem tähelepanu pööratud abi- ja/või tugiopeet vajavatele õpilastele. Viimase paari aasta jooksul oleme teadlikult rohkem rõhku pan-

nud andekate õpilaste arendamisele. Ka Turba Gümnaasiumi arengukava üheks eesmärgiks on andekate õpilaste märkamine ja nendega tegelemine. Andekatel õpilastel on olnud väljakutseid olümpiaadide ja erinevate võistluste näol, igapäevatoos rakendatakse vastavalt võimalustele diferentseeritud õppeülesandeid, tööle on hakanud ainealased huviringid.

Teadlik tegutsemine on andnud ka häid tulemusi, tublisti on kasvanud klassivälistest üritustest osavõtt. Võrreldes eelmise õppeaasta I poolaastaga on kahekordistunud olümpiaadidel ja ainealastel üritustel osalemine. Taas on populaarsust kogunud spordivõistlustest osavõtt.

Nii nagu eelmisel õppeaastal on ka sel aastal saavutatud väga häid tulemusi:

- bioloogia olümpiaadi Harjumaa

voorus saavutas Caroline Mänik 4. koha;

- Inglise keele maakondliku õpilaskonverentsil Interested saavutas Liisa Rebane 4. koha.

- keskkoolide inglise keele olümpiaadi Harjumaa voorus saavutas Liisa Rebane 12. klassi õpilaste arvestuses 6. koha;

- geograafia olümpiaadi Harjumaa voorus saavutas Raido Mõljan 9. koha;

- 6. klassi võistkond osales õpioskuse olümpiaadi Harjumaa voorus, kus saavutati 23. võistkonna seas 8.-9. koht.

- 7. klassi võistkond osales vee-teemalisel viktoriinil, kus saavutati 24 võistkonna seas 8. koht;

- 8. klassi võistkond osales geograafia teemapäeval, kus saavutati 29. võistkonna seas 9. koht.

- 4. klassi õpilased võtavad väga aktiivselt osa Miksikese üleeestilistest võistlustest:

- „Maailmaruumi“ võistlusel kuulusid esimesed kolm kohta meie õpilastele – Kevin Klemm, Marianne Gutman, Jaanika Hanga;

- „Võõrsõnade“ viktoriinis saavutas Kevin Klemm 1. koha ning Tõnu Saaliste 3. koha;

- hetkel on käimas „Muusika“ viktoriin;

- Pranglimise I vooru Harjumaa kokkuvõttes saavutas 1. koha Kevin Klemm.

Õpilaste ja vanemate rahulolu kooliga on edasiviiv jõud. Õnnelik õpilane ja sellest lähtuvalt ka õnnelik vanem, on kooli jaoks tänapäeval üks suurimaid väljakutseid. Arvan, et kui õpilasele on tagatud võimalus omandada haridust vastavalt oma võimetele, siis on see suur samm lähemale õnnelike õpilaste olemasolule.

Kristi Värv
Turba Gümnaasiumi
õppealajuhataja

Turba Lasteaia päevakaja

Väljasõit muinasjutulisse Laitse lossi

Detsembris lisasime pidulikkust imelisse jõuluaega töötajate välja-sõiduga muinasjutulisse Laitse lossi. Kaasa oli kutsutud kogu kollektiiv. On ju oluline iga inimene meeskonnas. Kõik annavad oma panuse selleks, et lastel oleks toit laual ja turvaline olla. Küünlatulede valgel ootas lahke majaperenaine Anne, kes saatis meid pidulikku õhtusöögilauda. Pärast toidu nautimist ei peljanud vastuvõtjad vaeva näidata lossi ruume. Kogu sisutus jättis romantilise ja lukusliku mulje. Saime teada, et toimuvad elava muusika saatel teeõhtud “Kella viie tee” ja on välja antud raamat. Viimane leidis tee ka ühe meie töötaja raamaturiilile.

Külas meie kallid kasvandikud

Jaauarar kääsid külas Turba Kultuurimaja lastenäiteringi noored näitlejad. Alati on tore näha meie endisi lapsi. Seekord esitati kultuurimaja juhataja Anne juhendamisel lühike õpetlik lugu jänestest “Meelde tuli”. Kuna osatäitjate nooremad õed-vennad käivad praegu kõige nooremas rühmas, siis on suuremad ju neile omamoodi eeskujuks ja jul-

gustajaks. Loodame koostöö jätkumisele ja uutele kohtumistele.

Leivaküpsetamine vanemas rühmas

Veebruaris on vabariigi aastapäev ja siis küpsetatakse meie majas traditsiooniliselt leiba kõigile rühmadele. Vanema rühma õpetaja Lea otsustas õpetada lastele leivategu. Rühmatoas sõtkuti leivataigen, lasti kerkida ja siis oli kokatädi Reelika abi küpsetamisel teretunud. Eks ole ju lapsed kõik tulevased perenaised-peremehed. Tore, kui huvi juba varakult tekitatakse. Ise tehtud leib on ikka kõige parem, saab lisada soovi kohaselt rosinaid või teha hoopis soolase maitsega leiba. Midagi koos tehes saab laps tunde, et temagi on tähtis, et ta saab hakkama ja areneb talle edaspidiseks nii oluline enesekindlus.

Saabuval sõbrapäeval on väikeste ja suurte sõprade taaskohtumine. Ja kui eelmisel vabariigi aastapäeval toimus väljasõit Paldiski Jalaväebrigadi, siis nüüd ootame meile jälle üllatuskülast.

Tiina Umbsaar

Turba Lasteaia pedagoog-metoodik



Põnnikool on tore kool!

Nende sõnadega algab iga Põnnikooli muusikaline osa. Umbes kahe tunnine koosviibimine koosnebki kolmest osast: mängu-, muusika- ja meisterdamisaeg. Emad ja isad oma kuni kolme aastaste (vahel ka vanemate) võsukestega kogunevad kokku Riisipere kultuurimaja väikses saalis, juhendajaks Katrin Õisma.

Kõige alguses saavad põnnid rahus vaibal mänguasjadega askeldada ning omavahel tutvuda. Vanemadki

jagavad omavahel kogemusi ja muid mõtteid. Kui mõnel perel ei õnnestu päris õigeks ajaks kohale tulla, siis ei ole sellest katki midagi. Pärast kuni pooletunnist vabalt ajaveetmist algab muusika saatel erinevate mängude ja harjutuste rida. Lapsed saavad tutvuda väiksemate muusika instrumentide ja uute lauludega. Mängitakse ka palju erinevaid vahvaid mängu ja iga tund meisterdatakse emmede ja isside abiga midagi uut valmis.

Põnnikoolist on kasu nii emadele kui nende väikestele järglastele. Koos luuakse tutvusi ning omandatakse uusi oskusi. Kui vahel mõni laps ei taha kuidagi kaasa teha ja selle asemel rõõmsalt ringi jookseb, ei tasu arvata, et ta seetõttu midagi ei omanda. Vahel avastavad vanemad end kuulmas omi lapsi alles kodus mõnda nn koolis kuulnud lihtsat laulu laulmas või juba tuttavaks saanud viisi ümismas. Põnnikoolis käies on vähemalt kord nädalas ga-

ranteeritud, et saab midagi valmis-tada ja uusi oskusi õppida. Koos on ikka kergem!

Olen ise kogenud kuidas iga uue tunniga areneb laps hoogsalt edasi. See väike aeg annab hea võimaluse lastel vanemate silme all paremini sotsiaalseid suhteid tugevdada. Õpivad asju jagama ning üksteisega arvestama. Olen kindel, et see tuleb kõigile lastele tulevikus lasteada minnes igati kasuks.

Lastevanemate seas on ka neid, kes aegajalt neid hetki fotoaparaadi abil jäädvustavad. Tänu sellele on kõigil gruppi kuuluvatel võimalus facebook'i vahendusel Nissi Põnnikooli lehelt neid pilte näha. Veel on kujunenud iga-aastaseks traditsiooniks kevadel Põnnikooli lõpu puhul minna kõik koos piknikule. Põnnikool on tore kool!

Marja Võrno

Riisipere Lasteaed sünnipäeva ootuses

On ühed väljalennul

Ja teised alles raja hakul.

Ei iial tühjaks jää see õu,

Ei iial vanaks jää see õu.

(L.Hainsalu)

4. aprillil saab meie lasteaiamaja 35 aastaseks. Meie sellepärast, et õpetajad ja osa töötajatest - Anne Jürisson, Helve Kuutok, Elve Sesmin, Ljudmilla Saal, Irma Villmann, Terje Lehtme, Signe Lillma, Kai Marjamäe, Helve Komissarov ja Sirje Salumets on töötanud selles majas kolmkümmend viis aastat.

Südamlikud tänud kõigile endistele ja praegustele õpetajatele ning töötajatele, kes on õpetanud ja kasvatanud lapsi nende haridustee alguses!

Lasteaed ehitati 280-kohaline, sest suurtöötajatest majandijuhid (Riisipere, Haiba, Saida) olid ühel meelel, et lasteade peab olema tulevikku vaatav. Avamispäeval ei saadud niipalju lapsi kokku, et oleks pool maja täitnud (122). Peale kohalike, Riisipere Sovhoosi töötajate laste, käisid lasteaias veel Haiba Sovhoosi, Laitse Raadiojaama, Keila Tarbijate

Ühistu, Riisipere Asfaltbetoonitehase, Riisipere Lastekodu ja Riisipere Haigla töötajate lapsed. Saida Sovhoos loobus, sest lapsevanemad olid piisavalt ettenägelikud ja ei soovinud oma lapsi sõidutama hakata.

Meie lasteaia hiilgeaeg oli 1983. a., siis oli lapsi kõige rohkem – 172 - ja tegutses 7 rühma. Nimetuse all Riisipere Sovhoosi Lastepäevakodu (õöpäevane laste-aed) tegutses laste-aed alates aastast 1962 ja asus Munalaskmes. Lasteaia juhatajaks oli aastast 1970 Ann Lall. Alles 1986. a. hakati lapsi igal õhtul koju viima. Küll see võis lastele olla suur rõõmus sündmus, sest lapsed said igal õhtul oma vanemate, õdede ja vendadega koos olla. 1991. a. likvideeriti Riisipere Sovhoos ja laste-aed läks Nissi külanõukogu alluvusse ja sai nimeks Riisipere Lastepäevakodu. 1992. a. loobus Kernu vald laste sõidutamist Riisiperre, remontis ühe kortermaja lasteaiaks ja meile jäi 90-st lapsest järgi 62 last ja 3 rühma. Aastast 1996 töötas lasteaiajuhatajana Tiina Rannakivi. 1999.a., kui laste-aed sai 20-aastaseks, sai laste-aed uue nime - Riisipere Laste-aed. Kuid juba siis näitas maja lagunemismärke. 2001-2004 remonditi rühmad, saal, köök, kuivainete ladu, personali-

ruum, pesuruum, vahetati katus, aknad, ukseid, muretseti lastele uued riietekapid, lauad, toolid, voodid jpm.

Aastatel 2008-2013 oleme laste-aia hoolekoguga korraldanud vanemate abiga heategevuslikke kampaniaid, mõeldes laste heaolule. Oleme saanud mänguväljakule uue turnimismaja, raamatuaastal ostime lasteraamatuid, suusad, rütmipillid, esinemiskostüümid. Püüame traditsiooni jätkata. Suur südämluk tänu kõigile heategijatele! 2013. a. lõpul sai laste-aia juhatajaks Katrin Õisma, kes püüab laste-aia-maja oma nägemuse järgi uuendada. Koos hoolekogu aktiivsete liikmetega, abivalmis vanematega, valla abiga, vabatahtlikega on juba palju ära tehtud - praegu käib saali remont, algusjärgus on uue rühma remont. Laste ja töötajate nimel suured tänud.

Oleme aastaid elanud laste-aia-maja remondi ootuses, kuid nüüd selgus, et maja on nii amortiseerunud, et ekspäridid soovitavad ehitada uue maja. Seega on meil uued ootused. Loodame väga, et seekord unistused täituvad. Praegu remonditav saal ootab kevadel laste-aia sünnipäevapidustusi.

Terje Lehtme

Riisipere Lasteaia vanemõpetaja ja hoolekogu liige



Riisipere laste-aed kutsub oma 35-aastasele juubelile pühendatud kontsert-aktusele **5.aprillil kell 13.00.**

Oma osalemisest palume teatada laste-aeda hiljemalt 21. märtsiks tel 6 087 121, 55 600 121, e-post riisipere.laste-aed@mail.ee

Huvitegevusest võib saada hobi kogu eluks

Kahes Nissi valla koolis õpib kokku 265 last, neist Turbas 138 ja Nissis 127. Regulaarselt külastab mõnd huviringi 75% Turba ja 74% Nissi õpilastest. Enamik neist tegeleb paari huvialaga: näiteks kaks õpilast Turbas käib kuues ja kolm viies ringis, Nissis osaleb kolm last seitsmes, üks kuues ja kolm viies ringis. Mõlema kooli õpilased on valinud keskmiselt kaks huviringi, milles osaleda.

Nissi vallas on võimalik tegelda kõikide tähtsamate huvialadega – tantsida, laulda, näidelda, sportida ja väljendada end kunsti kaudu. Turbas saab lisaks õppida tunda saksa ja inglise keelt ning kultuuri- ja tehnikahuviliste jaoks on robootikaring, Nissis aga on poistele puutööring ja 3. klassi õpilastele liiklusring.

Vaieldamatult populaarseim on Turba kooli huviringidest kunstiring. Esimesest viienda klassini külastatakse seda ringi kõige enam. „Kol-laaz, kliistrimaal, voolimine,“ loetleb õpetaja Piret Tamm Turbast tehnikaid, „muidugi

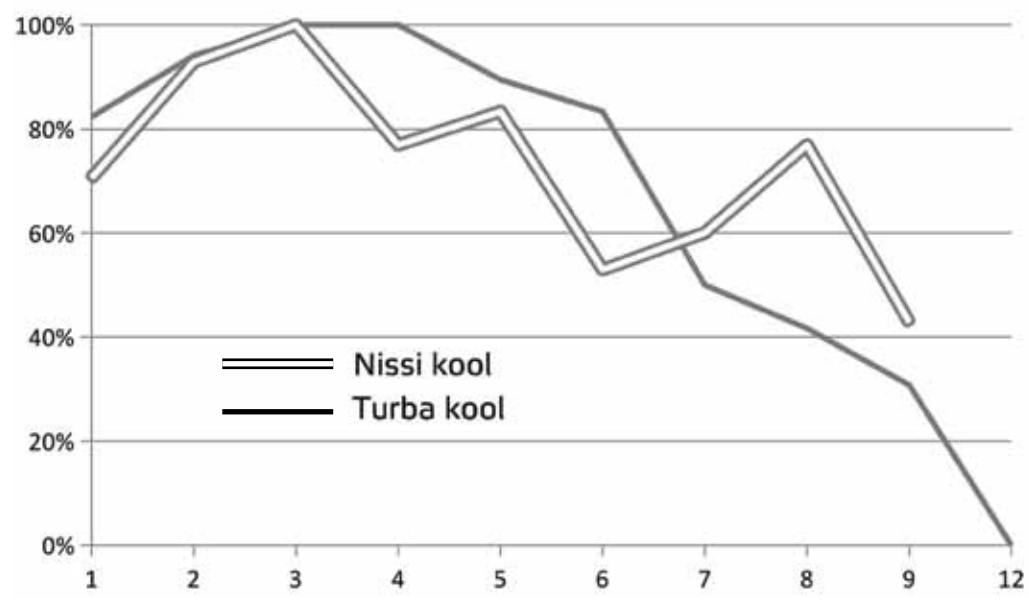
lisaks maamisele ja joonistamisele. Arendada loovust läbi võimalikult erinevate tehnikate on meie ringi eesmärk“.

Ka Nissi kooli kunstiring on õpilaste seas väga populaarne. Õpetaja Kaie Ehrpais, kes juhendab kokku 33 õpilast, peab oluliseks, et lisaks loovuse ja käelise tegevuse arendamisele on kunstiringis osalevale õpilasele vaja tutvustada ka kunstinäitusi ja muuseumi. Suuremate õpilastega külastatakse näitusi Riisipere kultuurimajast suurte muuseumideni Helsingis.

Kergejõustikutrennid toimuvad Nissi ja Turba õpilastel koos – kolmapäeviti ja reedeti Nissis, pühapäeviti Turbas. Ants Kiisa sõnul on sport üks võimalus elus edasi jõudmiseks. See on koht, kus saad olla väljas oma kooli, miks mitte ka oma valla eest. Võistlusel saadakse ka esimesed magusad võidukogemused ja õpitakse kaotusega toime tulema. Turba õpilasi käib kergejõustikus sel õppeaastal 19, samuti on kahel korral nädalas lauatennise treenin-

gud ja edukalt on käivitunud üldkehalise ettevalmistuse ring, mida juhendab kooli kehalise kasvatusõpetaja Maarja Vinkel. Nissi koolis on aga kergejõustikupisikuga nakatunud 44 õpilast, mis on võrreldes eelmiste aastatega kordades rohkem. Spordiga tegelemine on tõusev trend, sest lisaks kergejõustikule osaleb lapsi veel õpetaja Ain Karutoomi juhendamisel spordiringis ja jalgpallitrennis. Kokku harrastab sporti kolmes ringis vabal ajal 63 õpilast.

Näitlemisega on võimalik vallas tegeleda kolmes kohas ja seda võimalust kasutab kokku 51 last, nendest 14 Nissi koolis, 29 Turba koolis ja 8 Turba kultuurimajas, üks Turba laps käib koguni mõlemas ringis – nii koolis kui kultuurimajas. Kultuurimaja 4 näiteringi last valmistuvad sõitma Arukülla ülevaatusle etendusega „Tuli meelde“. Koolides näeb näitemängu lisaks koolikontsertidele ka Turbas teatripäeval, 27. märtsil. Lavastus „Kes on süüdi“ räägib koolikiusamisest. Nissis valmib



Nissi ja Turba ringides käivate laste protsent klasside lõikes

perepäevaks „Väike nõid“. 29. juulist kuni 5. augustini ootab ees teatrilager Karepal koos Kernu teatrilastega.

Käia oma kodukohas muusikakoolis on suur privileeg – klaver, kitarr, erinevad puhkpillid ja lisaks iganädalane solfedžotund. Käesoleval õppeaastal on Nissi Põhikoolist erinevaid instrumente õppimas 15 õpilast ja Turba Gümnaasiumist 23 õpilast. „Sissejuhatust muusikasse“ õpib 12 Riisipere lasteaiast ja 9 Turba lasteaiast, kes on järgmisest aastast koolilap-

sed. MTÜ Nissi Trollid on parim näide lähimõeldud tegevusest huvihariduses. Lapsed kaasatakse muusikaõpingutesse alates lasteaiast ja tegevust jätkub kooli lõpuni ning huvi korral ka edaspidiseks. Nissi Trollides õpetab kokku 10 õpetajat.

Lisaks Nissi kooli mudilaskoorile saab laulmisega tegelda Riisipere Kultuurimaja muusikaringis. Ring on orienteeritud solistide koolitamisele. Turba mudilaskoor valmistub hoogsalt suviseks laulupeoks.

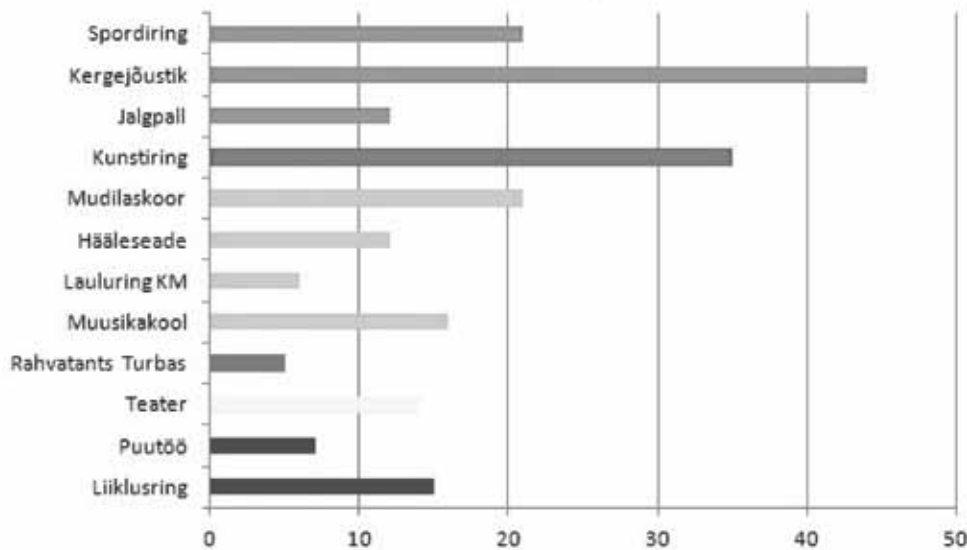
Kodukohas alustatud huvitegevusest võib saada hobi kogu eluks, mõnel saab see kindlasti määravaks ka elukutse valikul. On ilmselge, et lähimõeldud ja süsteemsed tegevused aitavad sellele kaasa.

Graafikute koostamisel on kasutatud Turba ja Nissi kooliõpilaste hulgas läbiviidud küsitlust.

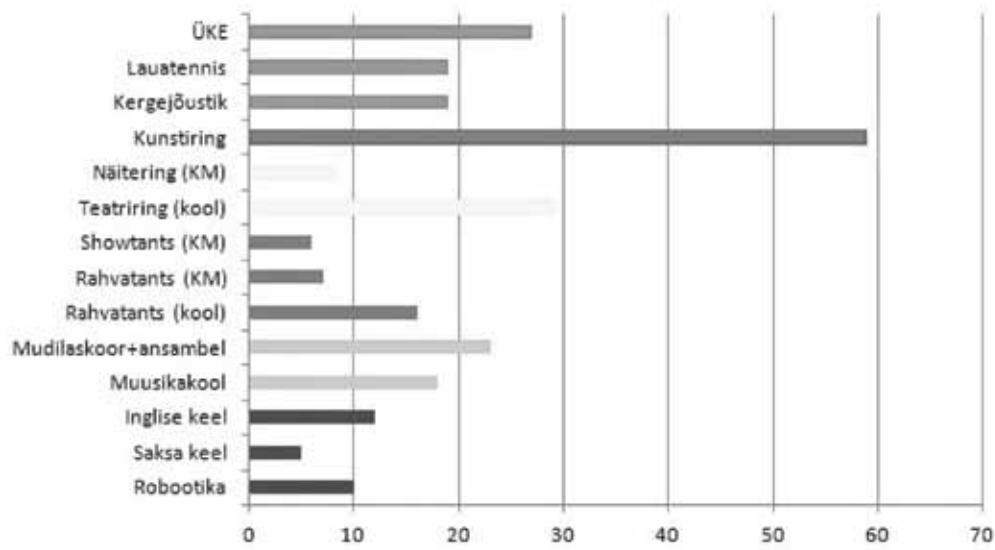
Annely Joa
Nissi Põhikooli huvijuht

Kaja Rästas
Turba Gümnaasiumi huvijuht

Nissi laste arv ringides



Turba laste arv ringides



LOGO JA MOTO IDEEKONKURSS

Seoses Turba Gümnaasiumi ümbernimetamisega Turba Kooliks 1. augustil 2014. a. kuulutab Turba Gümnaasiumi juhtkond välja konkursi

Turba Kooli logo ja moto leidmiseks.

Konkurss kestab 17. veebruarist – 31. märtsini k.a.

Täpsemat infot konkursi kohta leiab kooli kodulehelt www.turbakool.ee

Laulu- ja tantsupeo eel

Helve Tellei juhendamisel, kellel kuulub 2013 Kullamaa valla kultuuripärlitiitel, ja Leaderi rahastusel alustas 5. veebruaril Riisipere Kultuurimajas kirivöö õpituba.

Juhendaja Helve jagas kogunenud käsitööhuvilistele esimesed õpetussõnad ning tutvustas töövahendeid ja tööprotsessi. Nii need kuus esimest alustasid – mustri kopeerimise, käärimiskeemi joonistamise, niite sõlmimise, lõngade ja värvide valimise ning käärimisega. Sellele järgnes kudumine, töö piiritsa ja mõõgaga, hoolikalt värvilisi mustri lõngu noppides.

Iga algus on keeruline. Vaikselt töötoas jagab Helve õpetlikke seletusi. Ühe õpilase juurest

teise juurde liikudes räägib kogenud meister näpunäidete kõrval ka kirivöö ajaloo ja võõga seonduvatest rahvakommetest ning muidugi sellest, kuidas kirivööd õigesti kanda ja hooldada. Ehk siis, kui rohkelt pidi muiste ühel pruudil veimevakka varutud võid, sukapaelu ja kindaid sokke olema ning kuidas tänapäeval seda väarikat eset kasutada ja hooldada, et vöö aastaid ilusana kehtaks.

Tasases töötoas joonistuvad uutesse vöödesse mitmevärvilised Nissi mustrid. Halvad mõtted tuleb kududes unustada. Hubane vaikus ja rahulik meel – see on see, mis läheb kududes vöö sisse ja mida tunneb hiljem ka vöö kandja.

Tänaseks on raamid kodudes ja individuaalne töö jätkub. 18. veebruaril kohtub I grupp taas õpetajaga, et töö edenemine ette näidata. Koos lõigatakse vööd telgedelt maha, sõlmatakse otsad ning uus grupp saab alustada.

Kui tunned huvi ja soovi liituda, anna endast kultuurimajja teada. Mis võib parem olla, kui kanda suvisel suurel peol enda valmistatud vööd!

MTÜ Riisipere Kultuuriselts



Otto Tief - mees tuultepöörises

Peeter Krall

Käesoleval aastal on Nissi rahval kuhjaga austusega meenutada üht kunagist valla elanikku, kelle sünnist möödub 14. augustil 125 aastat. Jaanika külas Jaanika karjamõisas elas aastakümneid sõjaväelane ja maaparandaja, jurist ja riigitegelane Otto Tief - mees, kelle nimi on lahutamatult seotud Eesti iseseisvusega. Otto Tiefist on kirjutanud mitmed autorid ning materjale tema elu ja tegevuse kohta on aastaid kogunud ka allakirjutanu, kes tänaseks juba veerandsada aastat Tiefsi kunagise kodutalu maadel on elanud. Olgu siis seegi kirjatükk ühtpidi kokkuvõtte erinevaist infokildudest ning samas kumardus silmapaistvale eesti mehele, kelle elu möödus erinevate poliitiliste tuulte pöörises... Aga alustagem algusest.



Lipnik Otto Tief (1918)

Lapsepõlve ja õpinguaastad

Otto Tiefsi isa Jaan Mihkli poeg Tief sündis 22.juulil 1847 Kehtna vallas Nadalama külas Jüri talus. Ta abiellus 1870 samast külast pärit Kai Kleemanniga. Algul elas noorpaar Jaani kodutalus, hiljem proovis mees aga kõrtsmiku ametit ning hakkas pidama Kuke kõrtsi. Seal sündisid pere esimesed viis last, kelledest 3 esimest surid juba lastena.

1880. aastal ostis Jaan Rapla vallas Uuskülas Sildema talu. Seal sündisid järgmised viis last, neist viimase ja pere pesamunana 1889. aasta 14. augustil poeg Otto. Kõik lapsed käisid Alu koolis. Eriti paistis koolis oma tublidusega silma Otto, kellele koolmeister Jaan

Uustalu soovitas kindlasti edasi õppima minna.

1904 otsustas isa Sildema talu maha müüa ja perega linna kolida. Tallinnas osteti esmalt väike maja Wittenhofi (praegu Endla) tänavale. Hiljem müüdi see maha ning asemele osteti üks vana maja Heina tänavale, mille krundile kerkis peatselt uus. Otto jätkas oma kooliteed Tallinnas ning siirdus sealt 1901 edasi Pihkvasse maamõõtjate kooli.

Tegemist oli prestiižika kooliga, kus umbes 200 õppimasoovijast võeti vastu vaid paarkümmend. Samas koolis õppinud nimekas kirjamees Artur Adson on kirjutanud: „Väheldast kasvu, heledapäine, roosade põskedega ja kuidagi nagu lapseliku naerulaadiga, võinuks ta sattuda kamba Benjaminiks (pilkealuseks – toim.), kuid selles pealt näha rohelises noorukis peitus midagi, mis tekitas tema vastu respekti. Ta väheldane korpus kätkes hästiarenenud muskleid ja sitkust just kui teraspoisil või Saaremaa hobusel. Ja vaimult mõjus ta isegi nagu autoriteedina.“

Pihkvas lõpetas Otto maamõõtjate kooli järel töö kõrvalt ka gümnaasiumi. Edasi siirdus ta Peterburi, kus jätkas õpinguid juba Peterburi Ülikooli õigusteaduskonnas, kõrgkoolis, kus toona oli palju ka eesti rahvusest üliõpilasi. Seal sai temast Otto Tiefist ka üks üliõpilasorganisatsiooni korp! Rotalia asutajaliikmetest. Koos ülikoolikaaslaste Jüri Uluotsa ja Robert Treikelderiga kirjutas ta alla avaldusele uue korporatsiooni loomiseks. Õpingud ülikoolis katkestas I Maailmasõja algus ning mobiliseerimine sõjaväkke, kus ta suunati – taas kord – õppima Peterburi Inseneri-vägede kooli, mille ta 1916. aastal edukalt lõpetas juba lipniku auastmes. Õpingutele järgnes reaalne esmakordne osavõtt sõjategevusest Vene sõjaväe koosseisus Riia rindel, kuhu ta saadeti pontoonpataljoni koosseisus. Peatselt 1917. aastal järgnevad Veebruar- ja seejärel Oktoobrirevolutsioon Vene maal ning samaaegne rahvuslik ärkamine Eestimaal tekitasid nii uue situatsiooni Vene sõjaväes kui ka uue mõttelaadi sõjaväelastes. Algas rahvusväeosa-de moodustamine ja 1918. aasta alguses astus ka lipnik Otto Tief

paljude kaasmaalaste seas Eesti Diviisi. Peagi osutus ta valituks nii XII Armees Eesti Sõjaväelaste Täidesaatva Komitee koosseisu kui ka Eesti Sõjaväelaste Ülemkomitee liikmeks.

Vabadussõjas

16. novembril 1918 andis Punaarmee ülemjuhataja vägedele käsu alustada taganevate saksa vägede järel pealetungi laialdasel rindel Soome lahest kuni Ukrainani, kuid korraldusega hoiduda relvakonfliktidest evakueeruva Saksa armeeaga. 18. novembril tungis Punaarmee Lätisse ja 28. novembril kahe diviisi jõududega (kokku 12 000 meest) üle Eesti piiri Narvas. Eesti rahvaväe organiseerimine oli alles alanud. Rindede suudeti saata umbes 2200 meest, lisaks 14000 kaitseleitlast. Vene vägede kätte langevad esmalt piirilähedased alad, seejärel aga juba ka Kesk-Eesti. 31. detsembriks oli Punaarmee vallutanud ja okupeeri nud ligi kaks kolmandikku Eesti territooriumist ja ähvardas vallutada Tallinna, Paidet, Põltsamaad, Viljandit ja Pärnust. Selles kriitilises olukorras formeeriti 20. detsembril 1918 Tallinnas lipnik Otto Tiefsi aktiivsel osalusel lahingüksus – tänase Kalevi Üksiku jalaväepataljoni eelkäija, mis sai omale esmaseks nimeks Kalevi Maleva.

Maleva asutajaiks oli grupp Tallinna spordiseltsi Kalevi liikmeid. Maleva asutamiskoosolek toimus spordiseltsi esimehe Leopold Tõnsoni eestvedamisel 16. detsembril Tallinnas Estonia teatrimajas.

Otto Tief, kes Vabadussõja alguspäevil oli viibinud Eesti Piirivalve Valitsuse teenistuses, liitus malevaga selle loomisel ning sai Tõnsoni kõrval selle juhiks.

Kalevlaste Maleva suundus Eestile nii kriitilisel ajahetkel sõjategevusse, osaledes edaspidi Vabadussõja 38 lahingus. Et Eesti vägede, nende hulgas ka Kalevi Maleva võitlusvaim kõrge oli, seda tunnistasid sõjasündmused järgnevatel kuudel. Juba 6. jaanuaril algas Eesti vägede ja meile appi rutanud Soome vabatahtlike vastupealetung Narva suunal, mis kulmineerus Narva vabastamisega 18. jaanuaril.

Tähtsa teedesõlmena Eesti va-

hetus läheduses omas Pihkva Nõukogude Venemaale Vabadussõja algusest peale suurt tähtsust. Toetudes Pihkvale, arendasid punaväed Pihkva-Riia kivitee ja Pihkva-Valga raudtee suundadel pealetungi Eesti vastu. Pihkva vallutamine oli seetõttu Eestile äärmiselt vajalik, kergendades sellega tunduvalt meie olukorda lõunarindel. Korralduse pealetungiks Pihkva ja Marienburgi suundades tegi ülemjuhataja kindralmajor J. Laidoner varsti pärast Põhjakorpuse pealetungi algust. Pihkvat kaitses tol ajal punane eesti kütidiviis.

Pealetungi läbiviimiseks Pihkvale koondas 2. diviisi ülem tugeva löögirusika, kuhu kuulusid soomusrongid, Kuperjanovi Partisanide pataljon ja Kalevi maleva. Löögigruppi toetasid põhja ja lõuna poolt meie 5. ja 7. jalaväepolk, Sakala partisanide pataljon ja skautide pataljon. Pihkva järvelt toetas pealetungi meie sõjalaevastik. Pealetung algas 24. mai varahommikul ja toimus ettenähtud kava kohaselt. Pihkva vallutati ja oma eesmärgi - viia sõjategevus vaenlase territooriumile, oli Eesti sõjavägi saavutanud.

29. mail 1919 jõudis Pihkvasse Vene valgete väekoondis, kellele kavatseti Pihkva kaitsmine üle anda. Vene valged ei tulnud aga Pihkva kaitsmisega iseseisvalt toime ja Eesti osa eesti väeosi tuli jätta Pihkvasse. Oma peajõud - jalaväepolgud ja välisuurtükiväe - tõmbas 2. diviis tagasi Irboska ja Laura mõisa piirkonda, kus asus kindlustamata riigipiir. Jalaväe juhtide ja sõjaväe-inseneride, seal hulgas ka Otto Tiefsi asjatundlikul juhitud juhitud algas 1919. aasta varasuvel Pihkva ja Velje järvede vahel välikindlustuste - kaevikute, kuulipilduja- ja laskurpesade, varjendite, jooksukraavide ja traattõkete ehitamine. Nende tööde tegemisel kasutati Esi-meeses maailmasõjas saadud kogemusi. Selle tulemusena valmis nimetatud piirkonnas 1919 aasta sügiseks hästi kindlustatud kaitsepositsioon, mille ees pandi lõplikult seisma kõik vaenlase uued pealetungid.

Vabadussõja Lõunarindel oli 1919. aasta juunis olukord keerulisem. Seal käisid lahingud Eesti vägede ja nende koosseisus oleva Põhja-Läti brigaadi ning nende vastas baltisaksa

Landeswehr'i ja seda toetavate saksa vabatahtlike vahel. 19. juunil mürdsid sakslased välja kuulutatud vaherahu ja alustasid pealetungi Eesti vastu.

Need olid seal meie vägedele äärmiselt kriitilised päevad. Lätlaste 2. Võnnu polk, kellele ülemjuhataja Laidoner oli pannud Võnnu linna kaitsmise, oli ida pool Võnnu-Volmari raudteed Landeswehri surve all laiali jooksnud ja linna vaenlasele loovutanud. Rindesse Loode-Lindenhofo [Lode-Liepa] joonel oli tekkinud umbes 6 km laiune täielikult kaitseta rindelõik. Ida pool Volmarit oli Landeswehri üks tiib tunginud sügavale meie tagalasse. Kohapeal puudusid täielikult jõudude varud. Stolbeni [Stalbe] mõisa langemine oli aja küsimus. Siin võitles vapralt eesti koolipoiste rood. Olukorrale töid kriitilisel hetkel kergendust abivägede, seal hulgas Kuperjanovi partisanide pataljoni, soomusrongide nr 2 ja 4 ning Pihkvast leitnant Otto

Eestis võidupühana. 2. veebruaril 1920 kirjutati Tartus alla ajaloolisele rahulepingule, mis tähistas Eesti vabadussõja võidukat lõppu. Otto Tief, kes oli Vabadussõja käigus lipnikust kapteni auastmesse jõudnud ja Kalevlaste Maleva koosseisus rooduülemast pataljonikomandöriks tõusnud, ei näinud edasist põhjust oma hiilgava sõjaväelise karjääri jätkamiseks ning otsustas erruminekukasuks. 21. aprillil 1920 vabastati ta Vabariigi Valitsuse otsusega väeteenistusest ja nimetati vanemaks kohtuameti kandidaadiks Tartu-Võru Rahukogu juurde.

Läti vabastamisel ülesnäidatud kangelaslikkuse eest autasustas Läti valitsus 322 välismaalast sõjalisele autasu - Karutapja ordeniga (läti Lāčplēša Kara ordenis), mis asutati 11. novembril 1919. Autasustamisel jagati 148 ordenit ka Eesti kodanikele, kelledest üheks ordeni kavaleriks sai Otto Tief. Eesti



Eesti Jalaväepolgu alamleitnant Johan Unt, Kalevi Maleva pataljoni alamleitnant Otto Tief, Kalevi Maleva pataljoni adjutant leitnant Jaan Riisenberg ja Kalevi Maleva lipnik Leopold Tõnson Vabadussõja ajal Petseris. 1919

Tiefsi juhitud "Kalevi Maleva" saabumine. Narvast jõudis kohale ka 1. polgu pataljon. Ühiste jõududega alustati pealetungi ja peagi hakkas sõjaõnn Eesti vägede poole kalduma. Kalevi Maleva pidas sakslastega maha raske heitluse ühes sealsete lahingute keskpunktis - Skangali mõisas.

Eestlaste kaitse oli visa ja 22. juunil sakslaste pealetung rauges ning õõl vastu 23. juunit algas Landeswehri vägede taandumine. 23. juuni varahommikul hõivasid Eesti väed Cēsise. Seda päeva tähistatakse

valitsus autasustas sõjasangarit omalt poolt II liigi 3. järgu Vabadusristiga.

Silmapaistvate teenete eest Vabadussõjas sai Otto Tief valitsuselt autasuks ka asundustalu Tartumaal. Tief asus jätkama omi plaane, mis kunagi sõja tõttu seiskusid – ta läks oma õigusteaduse tudengi matrikliga Tartu ülikooli ning sai sealt lõpetatud õpingute järel 1921. aastal juristidiplomi.

(Järgneb)

Tänuavaldus

Täname kõiki, kes aitasid kaasa
Turba Gümnaasiumile suusakomplektide soetamisel:

Heli Tamm Hambaravi OÜ

Juhan Särgava

Nissi Puit OÜ

Novoral OÜ

Promerk Pluss OÜ

OÜ Rademar

Tootsi Turvas AS

Vaido Holm

Industri Textil Job OÜ

Küteks AS

Turba Puukoda OÜ

Suur tänu Teile ning edu ja kordaminekuid edaspidiseks!
Turba Gümnaasiumi hoolekogu

RIISIPERE KULTUURIMAJAS

7. märtsil 2014

kell 20.00

TANTSUÕHTU KOHVİKUS

IGALE EALE JA MAITSELE

Õhtut juhib Helve Kruusement

Meeldivaid esinemisi

Pilet hinnaga 5 € lunasta kultuurimajas 28. veebruariks 2014

Lauale võta kaasa vastavalt oma maitsele ja soovile

TULGE PEREÜRITUSELE !

TURBA KULTUURIMAJAS

L 8.MÄRTSIL KELL 15.00

MARIONETT- TEATRI esituses

Antoine de Saint-Exupéry menulugu

"VÄIKE PRINTS"

Lavastaja: Mart Puust

Valgus ja muusika kujundaja: Madis Kaljulaid

Mängivad: Mart Puust, Riina Buldas, Sirje Rahuoja

Piletid eelmüügist: 3 eurot, kohapeal 5 eurot

Soovitatav vaatamiseks alates 5.eluaastast kuni eakateni !
www.turbakultuurimaja.ee

Uued valla-
kodanikud

detsember 2013:
Terek Koptelkov
(Turba)
Mikk Maru Sepp
(Rehemäe)
Renata Lorents (Nurme)
Keterli Kruse (Riisipere)

jaanuar 2014:
Karl Kristofer Mürk
(Odullema)
Aleksandr Filitšev
(Turba)

veebur 2014:
Kirtel Kadak
(Ellamaa)

Meie hulgast
on lahkunud:

detsember 2013:
Vaino Ermel (Jaanika)
Serafim Kušanov (Riisipere)

jaanuar 2014:
Edgar Engel (Turba)
Albert Laht (Turba)

Õnnitleme!



Jaanuaris:

95 Ilmar Kuusemets (Turba)
92 Anette Luhaäär (Riisipere)
90 Anna Raat (Turba)
90 Vilma Aavik (Nurme küla)
85 Evi Valdrü (Turba)
85 Amanda Ojand (Vilumäe)
85 Anatoly Lon (Odullema)
80 Elma Tamm (Turba)
80 Koidu-Mall Kütaru (Ürjaste)
80 August Kuusemäe (Turba)
75 Aldur Allikmaa (Turba)
70 Virve Holm (Turba)
70 Ljudmilla Selde (Riisipere)

Veebruaris:

91 Veera Vinter (Kivitammi)
90 Laine Viese (Riisipere)
85 Valme Metsniit (Turba)
85 Salme Bolshakova (Lehetu)
85 Asta Pae (Riisipere)
80 Elve Reinbaum (Turba)
75 Virve-Malle Nork (Riisipere)
75 Tiia Kuusberg (Turba)
75 Valev Kütt (Lehetu)

Ülevallaline lauluvõistlus
„Riisipere Laululaps 2014“
toimub 6. aprillil 2014

kell 14.00
Riisipere kultuurimajas



Osalejate registreerimine
21. märtsini 2014. a.

RAAMATUPIDAMIS-
TEENUSED

välke- ja keskmise suurusega
ettevõtetele; füüsilist isikut
ettevõtetele;
müügilisusloa olemasolevate;
korterühistustele.

HINNAD ALATES 38,40 EUROST

Jooksev raamatupidamine;
majandusaastaaruannete
koostamine; sise-eeskirjade
koostamine;
eelarvade perioodilise
koostamine; maksumaksja
nõustamine;
personalitööd.

Osahing K & K
Raamatupidamisteenused
telefon: +372 5591 1337;
+372 5593 7433
e-post: kaamen@kkr.ee
kkr@kkr.ee

www.kkr.ee

Lillepood

Nissis
(Meie Toidupood)

E, K, N, R 10.00-18.00
L 10.00-13.00
T, P SULETUD

Loike- ja potililled, kimbud, pärjad, seaded
Seemned, mullad, väetised

Info ja tellimine: tel 55968782

Silmaroom

SILMADE KONTROLL JA
PRILLIDE MÜÜK
SILMARÕHU MÕOTMISE VÕIMALUS

17.10.2012 kell 10:00-st
TURBA Kultuurimajas

INFO ja ette registreerimine telefonil: 6735368

19.10.2012 kell 10:00-st
NISSI Vallamajas

INFO ja ette registreerimine telefonil: 5219014

Registreerimine kontrolli maksumaksja IC, Põllumajandus on kontrolli TASUTA.

Eesti
Vabariik 96

Pidulik tähistamine Riisipere kultuurimajas

24. veebruaril 2014 kell 11.00

* Mälestuskimbu asetamine Vabadussõja mälestussamba juurde

* Külalised on:

Riigikogu liige, kultuurikomisjoni liige LIISA-LY PAKOSTA

Nissi Vallavolikogu esimees KAIDO KATALSEPP

Nissi Vallavanem PEEDO KESSEL

* Esinevad:

orkester Nissi Trollid – dirigent Tõnu Sal-Saller

Riisipere Kammerkoor – dirigent Cadu Hein

naisrahvatantsurühm Roosi – juhendaja Sirje Nokkur

Riisipere laululapsed – juhendaja Jaan Valda

Kaetud kohvilaud

Sündmus tasuta

TURBA KULTUURIMAJAS
P 23.VEEBRUARIL KELL 15.00

EESTI VABARIIGI SÜNNIPÄEVALE
PÜHENDATUD
PIDULIK KONTSERT

Külalised on
Riigikogu liige Kaja Kallas
Nissi vallavanem Peedo Kessel

Esinevad kultuurimaja
laste ja täiskasvanute kultuurikollektiivid
Nissi Trollide õpilased



Kasutamata PÕLLUMAADE soodne
RENT ja nõuetekohane HOOLDUS
www.mahefarm.ee Tel 5073923



Lindpriid

Meie lood ja laulud
läbi aegade

12. aprill kell 19.00

Turba Kultuurimajas

Pilet 12.-EELMÜÜGIST

Info www.turbakultuurimaja.ee

Jõelähtme Lavagrupp esitab:

TURBA KULTUURIMAJAS
R 21.veebruariil kell 19.30

Ardi Liivese omaaegse menukomöödia

"Kallimast kallim" ainetel



Peaosades

EIGI TALI ja TIIT TAMMESSON

Lavastaja: Maie Ramjalg

Heli, valgus ja pilt: Urmas Kingsepp

Piletid eelmüügist 3/5
kohapeal 5/7 eurot

etenduse kestvus 1 tund ja 40 min.

Foto- ja essee konkurss
Maaelu pildil aastatel 1988–2014

Konkursi korraldaja: Eesti Põllumajandusmuuseum (EPM)
Eesti Põllumajandusmuuseum ootab konkursile maaelu kajastavaid fotosid, videoid
ja mälestusi põllumajanduse ja maaelu arengu kohta Eestis viimase 25 aasta
jooksul.

Teemad:

- 1) aastad 1988-1991, kus Eestis loodi õiguslikud ja poliitilised eeldused muutusteks ning alustati üleminekut sotsialistlikust plaanijamajandusest turumajandusele
- 2) aastad 1991-2004: Eesti iseseisvuse taastamisest Euroopa Liiduga liitumiseni - põllumajandustoodete täielikult vaba turg Eestis
- 3) aastad 2004-2014, Eesti põllumajandus ja maaelu Euroopa Liidus, vastavalt EL ühisel põllumajanduspoliitikale

Nõuded:

- Fotod/pildid võivad olla originaalidena või digitaalsena
- Pildid võivad olla väikemini 2000 piksli ning maksimumsuurus ei tohi ületada 10 MB
- Fotod ei tohi olla retuseeritud või muul moel moondatud
- Foto peal ei tohi olla kuupäeva ega teksti

Soovi korral tagastame materjalid pärast muuseumis kopeerimist, tavalised valguskopid kahjuks muuseumile ei sobi. Saadud kaastööd salvestatakse Eesti Põllumajandusmuuseumi kogudes ja kasutatakse näituse koostamisel.

Konkursi tähtaeg: 4.08.2014

Auhinnad:

- muuseumi meene,
- peripäsimised muuseumi suurtalustile

Kaastööd palume saata või tuua Eesti Põllumajandusmuuseumi, Pargi 4, Ülehuurme 61714, Tartumaa

Konkursi info:

Kaire Ilula: 7383814; kaire.ilula@epm.ee
Mare Viiralt: 7383813; mare.viiralt@epm.ee



Hea metsaomanik!

OSTAME:

kasvatat metsa, metsamaad,
palki ja paberipuitu,
küttepuitu ja võsa-raiejäätmeid



Metsä

tel 523 7944
tee@lehtme@metsagroup.com
Metsäliitto Eesti AS on nüüd
Metsä Forest Eesti AS.

Kuulutused

OÜ Estest PR ostab metsa- ja
põllumaad.
Tel 50 45 215, 51 45 215
e-post info@est-land.ee